

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 318 (3450) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Mi történik a legközelebbi 90 nap alatt?

Súlyos vérvesztésekre készítik elő az amerikai közvéleményt — Moszkvában ratifikálták a Benes-szovjet szerződést

Washington. (Bud. Tud.): Mi történik a legközelebbi 90 nap alatt? — ez a kérdés a legnagyobb mértékben foglalkoztatja az amerikai közvéleményt, mert szerdán a külügyminisztérium egy magaszrangú tisztviselője a rádióban arra figyelmeztette honfitársait, hogy ez alatt az idő alatt az amerikai haderők súlyos veszteségeivel kell számolni. Közölte azt is, hogy az amerikai haderők főparancsnoksága szerint az elkövetkezendő 90 nap alatt az amerikai hadsereg körülbelül 500.000 embert veszít halottakban, sebesültekben és eltűntekben, mi körülbelül négyszer annyi, mint amennyit az amerikaiak eddig veszítettek.

Stockholm. (MTI.) Sem Roosevelt, sem pedig Hull külügyminiszter nem nyilatkozott az országgyűlésen a teheráni értekezletről. Azok azonban, akik velük voltak, annál többet beszéltek, aminek az lett a következménye, hogy Amerikában sok olyan hír kering, amely nyugtalanítja a közvéleményt. Egyes hírek a szövetséges hatalmak most felmerült egyenlenségéről tudnak. — Jelenti a Daghens Nyheter tudósítója, Sztalinnak sikerült olyan kötelezettségeket elfogadtatnia az értekezlet amerikai résztvevőivel, amelyekben tulajdonképpen csak az országgyűlés illetékes dönteni. A különbékeiről szóló híreket szintén megheszélték Teheránban. Ez volt az az ütőkártya, amelyet Sztalin a legnagyobb sikerrel tudott kijátékozni.

Polgárilag mozgósították Szófia, Plovdiv és Ruszcsuk városi alkalmazottjait

Amszterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit híroroda jelentése szerint Moszkvában ratifikálták a Szovjet és Benes szerződését.

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit híroroda moszkvai jelentése szerint a „Háború és munkaszünet” című szovjet lap azt írja, hogy Litvánia, Lettországnak és Észtországnak vissza kell térnie a szovjet család kebelebe. Egyébként minden államszövetségi gondolatot mereven elutasítanak.

Zürich. (Bud. Tud.): A Tat londoni tudósítója a lengyel-szovjet ellentéttel kapcsolatban arról ír, hogy az újabb szovjet támadás egyre élesebb megvilágításba helyezi a lengyel-szovjet ügyet, annál inkább mert a szovjet bandavékenységének hátrábbhelyezésével ismét szaporodnak a partizánok és lengyel csapatok közötti összetűzések. Eden hétfőn fogadta a londoni ren-

gyel miniszterelnököt és Romer külügyminisztert. Kedden a lengyel kormány tagjai beszámoltak a külügyminisztériumban folytatott eszmecsereiről. A tudósító azt írja, hogy Nikolajevik miniszterelnök kormánya és a lengyel hadsereg vezetői nem éppen oroszbarát irányzatúak. Mindez azt jelenti, hogy a kettévált két szövetséges közötti árok oly széles, hogy nem sok kilátás van áthidalására. A brit kormány már több kísérletet végzett, hogy legalább ideiglenes megegyezést hozzon létre a kínos határkérdésben, ha másként nem lehet, az ügy halogatásával, azonban a fáradozásokat a Szovjet mindig visszautasította.

Szófia. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A minisztertanács határozata értelmében Szófia, Plovdiv és

Ruszcsuk valamennyi városi alkalmazottját polgárilag mozgósították.

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit híroroda szerint Londonban szerdán este közölték, hogy az északamerikai bombázóknak december 22-én délután északnyugatonmetorezégi terület ellen intézett támadása során 21 észak-amerikai bombázó és 4 vadászrepülőgép veszett el.

Nápoly. (Bud. Tud.): Clark tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy brazil katonai küldöttség tartózkodik az 5-ik hadseregnél. Ord amerikai tábornok, aki a braziliai bizottságot vezeti, kijelentette, hogy a brazil küldöttséget ellátja minden szükséges felvilágosítással és mihelyt a brazil hadsereg megérkezik, azonnal bevetik azokat.

Jóváhagyta a belügyminiszter a város pótköltségvetését

Hetvenöt mázsa rizst kap Nagyvárad

Dr Soócs István polgármester szerdán délután érkezett haza Budapestről és budapesti útjának részleteiről a következőket közölte:

— Utam két főcélja volt: résztvenni a Magyar Városok Országos Szövetségének december 20-án tartott választmányi és közgyűlésén, továbbá letárgyalni az üzemek szervezeti szabályrendeletét, amelynek letárgyalására a belügyminisztérium határidőt tűzött ki december 21-re.

— Ezenkívül sok fontos, más természetű, különösen közellátási ügyet is el kellett intézнем.

— A Városok Országos Szövetségének választmányi és közgyűlésén szövéstem mindenekelőtt a közellátási helyzetjelentéssel kapcsolatban, hogy feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a kormány azt a népruházati akciót, amelyet tavaly megkezdett, folytassa a város révén juttasson a szegénysorsuaknak és kistisztviselőknek ruhamezőket, alsóneműket és egyéb textilálmakat. A multban az ilyen textilneműeket egy bizottság utalta ki a munkás-ség és a kistisztviselők részére, amely bizottság elnöke a polgármester, tagjai az Ipartestület, a Nemzeti Munkaközpont kiküldöttjei és a város népjóléti tanácsnoka volt. Lemerettem a kistisztviselők és a hadbevonultak családtagjainak a tekintetbei hiányát.

— Javaslom, hogy a közgyűlés e

tekintetben foglaljon állást s kérje meg Szendy Károly polgármestert, a Szövetség elnökét, hogy személyesen járjon el a Kormánytól a népruházati akció tovább folytatása ügyében.

— Mind Szendy Károly, a szekesi város polgármestere, mind a Városok Szövetségének közgyűlése egyhangúan, vita nélkül tette magáévá az indítványt s megalapozta Szendy Károly polgármestert, hogy személyesen járjon el a kormánytól a város szegény lakosságának és kistisztviselők családjainak textilakkal való ellátása ügyében.

Ugyancsak szövéstem a Városok Szövetségének választmányi ülésén a tisztviselői kar szerelmét és javasoltam, hogy a Városok Szövetsége felirattal forduljon a belügy- és pénzügyminisztériumhoz, amelyben tegye lehetővé, hogy a tisztviselői status megalkotása alkalmával küszöböltesse ki azok a szerelmek, amelyek a városi tisztviselőkre vonatkozólag fennállanak, a vármegyey és állami tisztviselőkkel szemben. Különösen szövéstem az egyes állások rosszul fizetett voltát, így például a mérnöki állásoknak magasabb fizetési osztályba való sorozásának a szükségességét, kértem a foga-mazói állás megszervezését, a várakozási idő megővítését és általában a vármegyey tisztviselőkkel való egyenlőség kimondását.

— A választmány megbízta a Váro-

Csütörtökön reggel érkezett jelentés szerint a brit csapatok szerdán a késő esti órákban bevonultak Ortonába.

Péter királlyal szakított a „jugoszláv felszabadító bizottság”

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol híroroda különjelentésében az úgynevezett szabad jugoszláv rádió közlését ismerteti. — Eszerint a Jugoszlávia felszabadítálatlakult fasisztaellenes nemzeti tanács értekezletén úgy döntött, hogy Péter exkirály nem térhet vissza Jugoszláviába. A tanács másik ülésén elhatározták, hogy a külföldön tartózkodó jugoszláv kormánytól megtagadják minden jogot.

Milánóból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Illetékes olasz hatóságok az utóbbi hetekben a legbehatóbban megvizsgálták Olaszország élemezését és megállapították, hogy a helyzet általában kielégítő. Az olasz nép ellátása a jelenlegi élemezési színvonal fenntartásával, a legközelebbi természetig biztosított. Néhány közelítési ágban, így például a kenyérgabonában és húsbán, a lakosság jelentékeny részét, az adagok felemelésével, jobb ellátásban tudják részeseíteni.

sok Szövetségének elnökeégét, hogy ezeket a kérdéseket foglalja emlékiratba, a kormánytól nyújtsa be s kérje a kormányt, hogy mielőtt állást foglalna, a vonatkozó törvényt vagy rendelettervezetet adja ki a Városok Szövetségének vélemény-nyilvánítás végett.

— Ami az üzemi szabályrendeletet illeti, e tekintetben miniszterközi tárgyaláson vitátták meg a kérdést a belügyminisztériumban, amelyen résztvett a belügyminisztérium részéről dr Szes Elemér min. osztályfőnök, dr Cserny István min. osztálytanácsos, a pénzügyminisztérium részéről dr Keresztessy Ernő min. tanácsos, dr Búza Kise Imre min. tanácsos, míg a város részéről magam vettem részt. A miniszterközi bizottság megtárgyalta az üzemi szabályrendelet és azt általánosságban elfogadta, egyes kérdéseknél azonban főleg a jelenléti díjakra és jutalékokra vonatkozólag módosításokat eszközölt, amelyek azonban a szabályrendelet lényegét nem érintik s így remélhetőleg a jövő év elején már az új szabályrendelet alapján lehet átszervezni az üzemek vezetését.

— Ugyancsak fontos tárgyalásom volt a belügyminisztériumban a műszaki osztály átszervezésével kapcsolatban. Sikerült elérnem, hogy egy mérnöki állást átszervezzenek főmérnöki állássá, két új műszaki ellenőri állást szervezzenek és egy műszaki altiszt

Mielőtt
cipőt rendel
vagy javíttat, keresse fel

NAGY FERENC
kistermelő cipészeti
Rákóczi ut 20 sz.

lást segédnyilvántartói állásá szervez-
nek át. Remélhetőleg még karácsony
előtt megérkezik az erre vonatkozó
rendelet, úgy hogy az állások betöltését
még karácsony előtt eszközölhetem.

— A Körös laktanya ügyében szintén
sikerteljesen jártam el a belügyminiszterium
városi és vármegyei osztályán, ahol
jóváhagyták a két törvényhatóság ha-
tározatát, úgy hogy ez a kérdés most
már végleges megoldást nyer.

— Ugyancsak jóváhagyta a belügy-
miniszterium a II. pótköltségvetést,
amely szintén a napokban érkezik le.

— Jóváhagyta a kereskedelmi szak-
iskolai tanárok részére az óradíj fel-
emlése helyett megállapított jutalom-
összeget.

— A belügy- és pénzügyminiszterium
együttes bizottsága lefolytatta a ma-
gánfelek érdekében végzett munkálatok
után esedhető díjak szabályrendeletét
is, amelynek alapján azok a tisztvisel-
ők, akik különböző szemléken részt-
vettek, a polgármester által bizonyos
jutalomban részesíthetők.

— Az Országos Szociális Felügyelő-
ségben Kádár Levente államtitkárnak
jelöltést tettem a 40 új ONCSA ház át-
adásáról, amit az államtitkár örömmel
és megelégedéssel vett tudomásul. Tár-
gyalásokat folytattam úgy itt, mint a
kereskedelmi miniszteriumban a
Horthy István telep átépítési problé-
máiról. Mindkét helyen nagy megérte-
ssel és jóakarattal találkoztam.

— A közellátási miniszteriumban a
szárnyalás ügyében interveváltam,
eljárni továbbá a lakosság rizskiuta-
lása ügyében is. Örömmel közölhetem,
hogy a miniszterium 75 q. rizst, 50 q.
kolest és 200 q. búzagyöngyöt utalt ki,
úgyhogy a közönségnek ezen mennyi-
ség talán már a napokban rendelkezé-
sére áll.

— Az anyaghivatalnál eljártaam kü-
lföldi anyagok, így a Rimanóczy für-
dő befejezéséhez szükséges olajos
továbbá a Horthy István-telep részére
szükséges huzalok kiutalása tárgyában.

— A kereskedelmi miniszteriumban
megtárgyaltam az ócskapiac helyzete-
re vonatkozólag a cigányok kérdését,
valamint általában a piacon való ár-
sítás lehetőségét.

— Az iparügyi miniszteriumban a
villamosmű részére sikerült megfelelő
mennyiségű szén kiutalnom.

— Végül igen fontos tárgyalást foj-
tottam a belügyminiszteriumban a
kizlakás építési akció ügyében. Mint-
hogy a városi bérpalota anyag hiányá-
ban előreláthatólag nem építhető meg,
a belügyminiszterium hozzájárult ah-
hoz, hogy 2 szobás, 1 szobás földszintes,
esetleg egy emeletes kisházakat épít-
sünk, amire vonatkozólag rövidesen ja-
vaslatot fogok terjeszteni a közgyűlés
elő.

— Végül örömmel közölhetem, hogy
a belügyminiszteriumban sikerült el-
érni, hogy Nagyvárad város 1944. évi
költségvetését a helyszínen fogják
megtárgyalni, ebből a célból január
első napjaiban Nagyváradra érkezik a
belügyminiszterium, a pénzügyminisz-
terium, a honvédelmi miniszterium és
az Országos Szociális Felügyelő-
ség több főosztályos vezetője.

Szegénysorsu tehetséges gyermekek iskoláztatási ösztöndíja

A Magyar Tudósító jelenti: Be-
számoltunk, hogy a belügyminiszter
a Nép- és Családvédelmi Alapból is-
koláztatási ösztöndíjakat létesített.
Az erről szóló rendelet kiadása után,
most a belügyminiszter a végrehaj-
tási utasítást is kikészítette az ille-
tékes hatóságoknak. A végrehajtási
utasításban a miniszter az ösztön-
díjakra vonatkozólag elvileg kijel-
enti, hogy:

azokat a megélhetésükben veszé-
lyeztetett, főként mezőgazdasággal
foglalkozó szegényes családból
származó tehetséges iparos- és ke-
reskedő-tanoncok, mezőgazdasági
és ipari szakiskolai növendékek,
egyetemi és főiskolai hallgatók és
végül középiskolai tanulók kap-
hatják, amennyiben versenyvizsga
alapján nem részesültek már a te-
hetségmentő akció segélyében.

A végrehajtási utasítás megállapít-
ja, hogy kit kell sokgyermekes
családból származónak tekinteni. A
miniszter szerint olyat kell annak te-
kinteni, akinek legalább 3 élő test-
vére van, vagy aki 4, esetleg ennél
többgyermekes családfő gyermeke.

A kérvényre vonatkozólag a vég-
rehajtási utasítás megállapítja, hogy
bélyegmentes kérvényt a belügymi-
niszterhez kell címezni és az illeté-
kes törvényhatóság első tisztviselő-
jéhez kell benyújtani. Az ösztön-
díjat I és több évre, a törvényható-

ság első tisztviselőjének javaslatára
a belügyminiszter itéli oda. A kiváló-
nak bizonyult tanuló ösztöndíját meg-
lehet hosszabbítani, ha a család
anyagi helyzetében nem állott be-
jogosultságát megszüntető változás. Az
ösztöndíj összege: iparos- és keres-
kedőtanoncok, szaktanfolyami hall-
gatók és középiskolai tanulók ré-
szére havi 80, egyetemi és főiskolai
hallgatók részére havi 120 pengő. Az
ösztöndíjat évenként a törvényható-
ság első tisztviselője előre esedékes
részletekben folyósítja. Az ösztön-
díjat élvező az illetékes hatóságnak
tanulmányi előmeneteléről a tanul-
mányi időszak végén bizonyítványt
köteles bemutatni. Végül intézkedik
a végrehajtási utasítás a törvényha-
tóság első tisztviselőjének a javaslat
előkészítésére vonatkozó szempon-
tokról.

Az ösztöndíjért folyamodók ügyé-
ben környezettanulmányt kell vé-
gezni és lehetőség szerint megfelelő
szakszervek bekapcsolásával vizsgá-
lá alá vevendők. Hadiárva és hadirok-
kantokat előnyben kell részesíteni.
Meg kell szüntetni az ösztöndíj fo-
lyósítását, ha a tanuló alkalmatlan-
sága az év folyamán kiderül, ha nem
mutat fel kifogástalan magaviseletet
és legalább felelen jeles és jó tanul-
mányi előmenetelt, vagy ha gyakor-
lati kiképzésben nem mutatkozik ki-
válóan.

A római katolikus istentiszteletek sorrendje a karácsonyi ünnepek alkalmával

Szekesgyházban:

Ejféli szentmise délután 6 órákor,
mondja dr. Lindenberger János
nagyprépost.

Karácsony első napján: reggel 6 óra-
tól minden félóránál hallgatható
szentmise, 10 órákor ünnepi nagymise.
A nagymisét és szentbeszédet mondja
dr. Fiedler István püspök, fél 12 óra-
kor csendes szentmise.

Karácsony másodnapján: fél 8 óra-
kor csendes szentmise, fél 9 órákor
plébániai mise szentbeszéddel, 10 óra-
kor ünnepi nagymise, amelyet Mol-
nár Kálmán prelátus kanonok mond,
negyed 12 órákor csendes szentmise.

Külön megemlítjük, hogy ünnep első
napján Fiedler István püspök úr az
ünnepi szentmisét Lipovniczky István
püspök által hagyományozott gyönyörű
miseornátusban mondja, amelyet
most restauráltak művészien a szatmári
irgalmas nővérek. A miseornátus ré-
szel: 1 miseruha, 4 palást, 4 dalmatika
és 1 gremiálé. A javítás költségeit nagy
áldozatkészséggel Lindenberger
János dr. nagyprépost fedezte.

Olesziban:

Ejféli szentmise délután 6 órákor lesz
Karácsony első napján: fél 7 órákor
pásztorok miséje, 7, 8 és 9 órákor csen-
des szentmisek, fél 10 órákor ünnepé-
lyes nagymise; a szentmisét és szent-
beszédet Gálffy Sándor apát mondja.
Fél 12 órákor csendes szentmise, szent-
beszédet mond Gálffy Sándor apát.

Karácsony másodnapján: 7 és 8 óra-
kor csendes szentmisek, fél 10 órákor
ünnepi nagymise, szentbeszédet mond
Mátai József, fél 12 órákor csendes

szentmise, szentbeszédet mond Mátai
József.

Karácsony első napján délután fél
7 órákor ünnepélyes vecsernye, más-
odnapján pedig ugyanezen időben ün-
nepi litánia.

Ujvárosban:

Ejféli szentmise délután 6 órákor.
Karácsony első napján: 7 órákor
pásztorok miséje, fél 9 órákor csendes
szentmise az iskolások részére, 10 óra-
kor ünnepélyes nagymise, fél 12 óra-
kor csendes szentmise.

Karácsony másodnapján a szentmi-
sék sorrendje úgy lesz, mint első nap,
a pásztorok miséjének idejében csendes
szentmise.

VELENCEN:

Ejféli szentmise délután 6 órákor:
Karácsony első napján: 8 és 9 óra-
kor csendes szentmise, 10 órákor ün-
nepi nagymise.

Karácsony másodnapján a szentmi-
sék rendje egyezik az első nap rendjé-
vel.

Katalin-telepen:

Ejféli szentmise fél 7 órákor, kará-
csony első és másodnapján 10 órákor
ünnepi nagymise.

A Szent Vince intézetben:

Karácsony első és másodnapján fél
9 órákor csendes szentmise.

Horthy István ONCSA telepen:

Karácsony első és másodnapján reg-
gel 8 órákor csendes szentmise.

Szent József-telepen:

Ejféli szentmise délután 6 órákor,
karácsony első és másodnapján pedig
délután 10 órákor nagymise szentbe-
széddel.

Premontreieknl:

Ejféli szentmise délután 6 órákor,
karácsony első- és másodnapján 7, 8,
9, fél 11 órákor szentmisek, mindkét
napon 9 órákor ünnepi szentmise.

Az össi-telepi Kis Szent Teréz templomban:

Ejféli szentmise fél 7 órákor.
Karácsony első napján 7 órákor-
csondes szentmise, 10 órákor nagymise szentbe-
széddel, tartja dr. Tombory Béla,
délután 3 órákor ünnepélyes vecsernye.

Karácsony másodnapján 8 órákor
csendes szentmise, 10 órákor énekes
mise szentbeszéddel, tartja dr. Tom-
bory Béla, délután 3 órákor ünne-
pélyes vecsernye.

Orsolya zárdában:

Ejféli szentmise délután 6 órákor,
karácsony első napján 7, 8, fél 11 óra-
kor, másodnapján pedig 7 és fél 11 óra-
kor szentmisek.

Karácsonyi istentiszteletek a református egyházban

Az olasi templomban: Ünnepe első
napján: Reggel háromnegyed 8 órákor
a levante istentiszteletet igét hirdeti
Pakai Kiss Sándor, ágendázik Csernák
Béla, 8 órákor a fogházban Urvacsorát
oszt Bokor Sándor, 10 órákor igét hir-
det Csernák Béla, ágendázik Sarkady
Pál, este 5 órákor Pakai Kiss Sándor
szolgál.

Ünnepe másodnapján, 10 órákor igét
hirdet és ágendázik dr. Ince Gábor,
a Hegyén 10 órákor igét hirdeti Kurucz
József, este 5 órákor vitéz Papp Andor
szolgál.

A régi templomban: Ünnepe első na-
pján délelőtt 10 órákor dr. Szabó Lajos,
a kulturteremben Keeskés Balázs, ágen-
dázik Nagy Lajos, délután 4 órákor Bi-
ró Lajos legátus.

Ünnepe másodnapján délelőtt 10 óra-
kor Nagy Lajos, a kulturteremben Bíró
Lajos legátus, ágendázik Keeskés Ba-
lázs, délután 4 órákor Nagy Lajos, az
Elő-telepen délelőtt dr. Szabó Lajos
szolgál. A Horthy-telepen délelőtt 10
órákor vallásos ünnepély.

Az újvárosi templomban: Ünnepe el-
ső napján reggel fél 9 órákor a kato-
nák istentiszteletén Költő Gyula, dél-
előtt fél 11 órákor prédikál és ágen-
dázik dr. Ince Gábor, délután 5 órákor
Költő Gyula, Össi-telepen délelőtt 10 és
délután 3 órákor Kiss Tamás szolgál.

Ünnepe másodnapján reggel fél 9 óra-
kor a katonák istentiszteletén Nagy La-
jos, délelőtt fél 11 órákor Csernák Bé-
la, délután 5 órákor Bíró Lajos legátus.
Össi-telepen délelőtt 10 és délután 3
órákor Kiss Tamás szolgál.

A velencai templomban: Ünnepe első
napján az imaházban délelőtt 10 óra-
kor és délután 3 órákor Csillagvároson
Kiss Károly, a kulturteremben délelőtt
10 órákor Bíró Lajos legátus, a Tokaji-
telepen délelőtt 10 órákor és az imaház-
ban délután 4 órákor Rácz Mihály, Vá-
radszöllősen délelőtt 10 órákor Soós
Lajos szolgál.

Ünnepe másodnapján az imaházban
délután 10 órákor és Csillagvároson
délután 3 órákor Rácz Mihály, a Tokaji-
telepen délelőtt 10 órákor Kiss Károly,
az imaházban délután 4 órákor Bíró
Lajos legátus, Váradszöllősen délelőtt
10 órákor Soós Lajos szolgál.
nyozóknak.

Ünnepi istentiszteletek az evangélikusoknál

Evangelikus istentiszteletek ünnepi
sorrendje: Karácsony első- és másod-
napján délelőtt 10 órákor istentiszte-
let, utána Urvacsoraszítás. Ünnepe első
napján délután 5 órákor németnyelvű
istentisztelet és Urvacsoraszítás.

Nevelő környékének kivételével

A keleti arcvonal valamennyi szakaszán a németek kezébe került a kezdeményezés

Délolaszországban az 5-ik amerikai hadsereg folytatja előkészületeit egy új, nagy támadásra. A britek Ortonánál már csak gyengébb erőkkel támadtak

Döntő fontosságu lesz az 1944-es esztendő a japán győzelem szempontjából

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal valamennyi szakaszán Nevelő környékének kivételével, mindenütt ismét a német csapatok kezében volt a kezdeményezés. E kezdeményezésekkel csapatállásainkat kiépítettük: javítottuk és közben tetemesen előbbre is tudtuk vinni vonalainkat. Áll ez a Dnyeper nagy kanyarulatára éppen úgy, mint a Kirovgrádtól északnyugatra húzódó övezetre. A nikopoli hídfő ellen irányuló szovjet támadások ereje az elszervezett súlyos veszteségek következtében csökkent, úgyhogy a német csapatok biztos fölénybe kerültek. A térségi területen a nagy számbeli túlsúlyban levő erők támadásaira a németek tervszerűen megrövidítették arcvonalukat. Nevelő környékét északnyugatra a bolsevisták támadásait vérszen visszavertük.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: Az egyes arcvonalszakaszokról beérkező jelentések szerint az ötödik amerikai hadsereg folytatja előkészületeit egy új nagy támadásra. A britek az előző napi súlyos veszteségei után, már csak gyengébb erőkkel támadták a német vonalakat Ortonánál délre. Mind a britek, mind az amerikaiak az utóbbi időkből erők úteget helyeztek állásba, melyek belőttek magukat.

Kirovgrádtól délkeletre folytatták előnyomulásukat a németek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A védő főparancsnoksága közli: A krími félsziget északi arcvonalán bekerítettünk és megsemmisítettünk egy támadó bolsevista zászlóalj. Az ellenség a nikopoli hídfő és a Dnyepetrovsktól délnyugatra húzódó arcvonal ellen újabb heves támadásokat indított, de ezek eredménytelenek maradtak. Kirovgrádtól délkeletre csapataink folytatták előnyomulásukat. Egyik ezen a szakaszon támadó hadtestünk december 15-től 21-ig egymagában 1300 foglyot kerített kézre, ugyanakkor 274 páncélost, 306 mindenfajta löveget és sok más fegyvert zsákmányolt vagy semmisített meg. A Zsitomirtól északnyugatra levő térségben csapataink erős ellenséges támadásokat hártottak el és 37 bolsevista páncélost romboltak szét. Rjecsicától északnyugatra csapataink rossz terepviszonyok között indított ellentámadással a bolsevisták szívs ellenállásának megtörése után elrekesztettek egy bolsevista csapatot összeköttetésétől. Egy szovjet lövészhadosztályt szétverték.

Sok foglyot és gazdag zsákmányt ejtettünk. Vitebszktől északra és keletre súlyos harcokban megküzdöttünk az ellenség több ízben megkísérelt áttörési kísérletét. Jelentéktelen betörési helyeket vagy megtisztítottunk vagy elrekesztettünk. Néhány betörési helyen még folynak a harcok. A bolsevisták ezen a szakaszon húsz páncélost veszítettek. A bolsevisták Nevelő környékét északnyugatra is hevesen támadtak. E támadásokat visszavertük. Fenn északon kölcsönös élénk rohamcsapat tevékenység folyt. A bolsevisták felderítés céljából végzett előretörései összeomlottak és az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Ujabb, jelentékeny számú négy-motoros bombázót vesztek az amerikaiak Németország felett

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, december 22-én, délnyugati északamerikai bombázók, erős vadászvédelemmel berepültek Németország északnyugati határvédelmére fölé. A köteleket a németek szétzörték. A támadás arra irányult, hogy a felhők oltalma alatt a nagyobb veszteségeket elkerüljék. Ez a szándékuk megvalósult. Elkeseredett légiharcokban jelentékeny számú négy-motoros bombázót, valamint a kísérő vadászgépekből többet lelőttek.

Berlin. (MTI.) A Deutsche Allgemeine Zeitung szerdai vezércikkében a német haditengerészet egyik különleges kötelekének a Finn Tengeröbölben működő hálózárvédelem kemény és veszedelmes feladatairól számol be. A hálózárvédelem feladata abban áll, hogy fontos összekötő utakat, tengerszoroso-

kát, öblöket, fjordokat biztosítsanak hálózárral az ellenséges hajók, mindenek előtt a tengeralattjárók benyomulása ellen. Mióta a német haditengerészet biztosító kötelekeivel, akna- és hálózárvédelemmel lerakta aknáit és hálóit, szinte a szovjet küszöb előtt, a bolsevisták mindig új és egyre hevesebbé váló viz feletti, víz alatti és légi támadásokkal arra törekedtek, hogy azt a sokoldalú acélzáróövezetet áttörjék. Fáradozásuk azonban eddig teljesen sikertelenek voltak.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Tozso miniszterelnök a kormányzó értekezlet ülésén kijelentette, hogy a közeljövőben véglegesen lefektetik Japán végső győzelmének alapjait. Az 1944-es esztendő döntő fontosságu lesz a japán győzelem szempontjából.

Szövetséges katonai parancsnoki rangra emelték Tito tábornagyot

Mihailovics tábornok véleménye a Tito-féle partizánokról — Benes szovjet tiszteket, a szovjet kormány cseh tiszteket tüntetett ki

Ankara. (MTI.) Az angol hírszolgálat közli, hogy Tito tábornagyot szövetséges katonai parancsnoki rangra emelték.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint a Daily Telegraph arról számol be, hogy Tito tábornagy küldöttsége útban van London felé. A küldöttség valószínű diplomáciai bizottság elismerése ügyében fog tárgyalni Londonban.

Zürich. (MTI.) A kairói menekült jugoszláv kormány tájékoztató hivatala közli Mihailovics tábornok jelentését, amely szerint a partizánok Tito csoportjai az utóbbi időben nem szolgáltak egyéb célt mint a Mihailovics-féle handák háthadőfését.

Stockholm. (MTI.) A Bulls-iroda londoni jelentés szerint, a kairói jugoszláv kormány pénzügyminiszterét őrizetbe vették és a dalmáciai olasz megszálló csapatokkal, valamint Mihailovicsal való összeköttetési ügyében kihallgatták. A miniszter két hónappal ezelőtt lépett be a kairói kormányba. Letartóztatása azokkal a tájékoztatásokkal áll kapcsolatban, amelyeket a szövetségesek Roata olasz tábornoktól, a balkáni olasz

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE
a decemberi szám tartalmából:
CSEKEY ISTVAN:
A százéves „Szózat” és a külföldi HUNGARUS VIATOR.
Spanyolország és Erdély
GUOTH KALMÁN:
A nem-magyar népek helyzete középkori társadalmunkban
LAKATOS ISTVAN:
Liszt Ferenc Erdélyben
MIKÓ IMRE:
A magyar országgyűlés
Magyar Figyelő:
Hogyan vívta meg Bathory Istvan Velikie Lukj várát 1580-ban? (Gyulai Pál emlékirataiból) — Vendek a Muravidéken — Az osztrák „dividende” imperial-politika román megvilágításában
SZEMLE
ENTZ Géza: A Barabás Miklós-Céh kiállítására Kolozsvárt
Szerkesztik: Albrecht Dező, Keki Béla, Venczel József, Vita Sándor.
Előfizetés egy évre 20 P. Egy szám ára 2 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Mátyás király tér 5. Póstacékk: 72.809. — Megjelenik havonta

csapatok volt főparancsnokától kaptak.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Jan Masaryk a londoni cseh menekült bizottság tagja kedden kijelentette, hogy a háború után a szovjet lesz Európában a legerősebb hatalom.

Stockholm. (MTI.) Mint ismeretes Benes nemrég szovjet tiszteket tüntetett ki. Mint az Afton Tidningen Moszkvából jelenti, viszonzául most a szovjetkormány kitüntetéseket adományozott cseh tiszteknél. Így például Svoboda tábornok, dandár parancsnoknak az ujonnan adományozott Szuvarov rend lovagkeresztjét, más cseh tiszteknél a „Szovjetunió hőse” címet adományozták.

Leventék is részt vesznek a honvédség ünnepén

A Levente Hírközpont jelenti: A honvédelmi miniszter körrendeletben intézkedett, hogy a honvéd csapatok által rendezett ünnepségeken és tiszteletadásokon a honvédséggel együtt a leventefüvés is minél gyakrabban megjelenjen. Elrendelte, hogy a honvédcsapatok által rendezett hős és egyéb ünnepségeken, tiszteletadásokon a helybeli leventecsapat — a levente-üzüldőkön kívül — minden alkalommal vegyen részt, a rendezőről pedig az illetékes honvéd-parancsnokság időjében értesítse a levente-parancsnokságot és vele egyetértésben járjon el. A levente-üzüldőkben (karácsonykor, húsvétkor és nyáron) a levente csapatok csak a vasár- és ünnepnapokon megtartandó ünnepségeken kötelesek részt venni.

A Leventék Országos Parancsnoka a miniszteri körrendeletet parancsban is közzétette azzal a felezéssel, hogy kitüntető intézkedés jelentőséget minden levente érezze át és az ünnepségeken tanúsítson a leventékhez méltó példás magatartást.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák **ÁCS TIBOR** Nagy választékban valódi és hamis ékszerek Nagyvárad, Szachyenyi tér 6 szám. Alkalmi és ünnepi ajándék tárgyak. Ekszerek és órák javítása. A csa karácsonyi standé van r

Jószívű embereknek!

Nem szívesen tesszük közé a mai nehéz időkben adakozásra felszólító közleményeket. Látjuk azonban a közönség meleg szeretetének többszörös tanúságát s ezért megkísérlünk ismét egy kérelemmel kedves olvasóink szívéhez férközni. Egy szegény asszony számára szeretnénk cipőt kérni. Olyan a munkája, hogy állandóan az utcán kell járnia s nincs megfelelő cipője. Jegyhez nem tudott jutni, venni sem tud, viszont kis családjának nagy szüksége van munkájára. Nagyon kérjük a jószívű hölgyeket, ha valakinek volna 36-os vagy 37-es nélküldözhető (?) cipője, szánja meg a szegény asszonyt.

Társakat keresek

Sok, nagyon sok társat keresek, nem jövedelmező textil vagy más üzletemhez, hanem egy nemes gondolathoz. Betársulási összeg egy eldobott, használt cipő, egy használt ruha és bármilyen más, amit te már nem használasz és sokan mások olyan nagy hasznát venni. Hozd el még karácsonyestű vacsorád felét és indulj el velem, megyünk a hideg téli éjszakában és keresünk olyan helyeket, ahol minket nagyon várnak. Ne dobd el a lapot, gondolva arra, te már eleget adtál, vagy vannak, akik erre hívatottak. Mindenki egyformán hívatott erre, akinek az Isten arra módot adott, hogy segíthessen. Mire a kis cikket elolvasad, legyen kész szívedben az elhatározás, hogy szürke vagy barna, vagy talán zöld használt ruhádát hozd el és elhozol egyet a 6-8 pár cipőből, azt, amelyik félve penészedik a padlásodon. Jöjjetek, akiknek még van szeretet a szívetekben szüdjék meg erre az egy éjszakára az ez átkozott cinizmus. Jöjjetek, ti leventék féleg, akik bajtársaim vagytok, hiszen én magam is, ki e sorokat írom, egy dolgozó magyar levente vagyok. Jöjjetek, járjunk új bellegemi úton, ahol nem kérni megyünk, hanem mi adunk a Krisztust pedig nem régi szokás szerint, színes papírok közt faladokban hordozzuk, hanem egy-egy piros krisztusi csillaggal a szívünkben megyünk el oda, ahol várnak becsülni. Készülj el az elhatározás és a szent szeretet estjén, amikor elalszanak a város légo-lámpái, gyűljék ki szívedben a szeretet oszillaga és hallgasd meg. Vedd jó meleg téllakódat és indulj el meleg családi otthonodból, hozd magaddal melegen érző szívedet és megyünk egy fényben úszó hidon át oda, ahol hideg szobában ma este is csak egy tányér köménylevelet vacsoráznak. Elvisszük hozzájuk a Krisztust, megmutatjuk őt nekik és ha ilyenformán már ők is megismerték, egészen biztos, hogy nagyon sokan meg is szeretik. Kifogása senkinek nem lehet, mindenkinek maga adja át adományát az ismeretlennek. Emeljétek fel fejteket és határozatok, lélekben már is indulj el, hogy pontosan ott légy, sokan várnak, sokan jöjjetek. Jöjjetek vezetők, vezetőitek egyaránt. Legyen egy éjszakára ez a város a szeretet városa, mutassuk meg a világnak, hogy vagyunk és hogy lenni akarunk.

Testvérem szeretettel vár mindenkit a Levente Otthon előtt péntek este 8 órakor egy karácsonyt váró nagyváradi környves segéd.

Hat hajó indult el szicíliai olasz gyermekekkel a Szovjetunióba

Az anyákat nem engedték be a kikötőbe — Hivatalos némei állásfoglalás a charkovi szinpodí per ügyében

Rómából jeentik: (MTI) A Német TI jelenti: A római rádió jelenti: A legutóbbi két napon Sirocusa kikötőjéből már hat hajó indult el szicíliai gyermekekkel a szovjet kikötők felé. Megbízható jelentések szerint további szállítmányokat készítenek elő. Az anyákat akiket a kikötőbe sem engedtek be, a kirendelt katonaság csak nagy nehezen tudta visszatartani.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A külügyminisztérium sajtóértekezletén hivatalos közleményt hoztak nyilvánosságra, amely szerint Charkovban a német hadsereg három tagja ellen, polgári lakosok meggyilkolása címén emelt vád oly beteges és ostoba, hogy csak olyanok agyában születhet meg, akik már korábban is felhasználták a mostani példához hasonló vigjátékszerű eljárást ahhoz, hogy leplezhessék az igazi bűnösöket. Emlékeztetnek az 1936-ban lezajlott pörre, amikor magasrangú állami tisztviselőket, tábornokokat, sőt tábornagokat a legbrutálisabb eljárással kényszerítették annak bevallására, amit tőlük követeltek. Annakidején maga Churchill a leglesújtóbban nyilatkozott a perrel üzőt mesterséges komédiáról. A szovjetben most élenség van. A lakosság háborus f

radtsága fokozódik. A szovjet azzal a céllal, hogy a lakosság figyelmét a nehézségekről elterelje, védtelen hadifoglyokat kínzással kényszerít meg nem történt dolgok magukra vállalására. Nincs kétség aziránt, hogy hasonló sors fenyegeti a többi hadifoglyokat is. A világ szemében azonban a legvisszatartóbb az álszenteskedés, amellyel ártatlan hadifoglyokat a jog látszatával akarnak legyilkolni. Ha megfelel a valóságnak a szovjet államiügysz kijelentése, hogy ez a per teljes összhangban áll a Tcheránban aláírt nyilatkozattal, akkor az angolszász népek is felelősek ezért a bűnért. A német katonai bíróságok ennek következtében foglalkozni fognak azoknak az angol-amerikai foglyoknak ügyével, akiket a nemzetközi jog súlyos megsértése terhel.

Igen kedvező kilátásokkal indult a búzakötvények kibocsátása

Teljesen biztosítottak látszik a 200 millió keret elhelyezése

Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter a búzakötvény kibocsátásakor elmondott tájékoztatójában rámutatott arra a két célra, mely a pénzügyi kormányt a búzaértékre szóló államadósági kötvény kibocsátásakor vezette. Az egyik cél az, hogy az államháztartás fokozott szükségletét, melyet már nem lehet egyedül adókból előteremteni, olyan költsönbevételekből fedezzék, amelyek a közönség kezében levő vásárlóerőt használják fel az állam céljainak megvalósítására. A másik cél az, hogy ezt a vásárlóerőt újra bevonják a gazdasági élet vérkeringésébe. A kormány arra gondolt, hogy elsősorban a gazdák számára tegye lehetővé az államkölcsönben való részvételt.

Hogy miért választották alapul éppen a búzát, annak megvan a magyarázata. A búza mindig állandó érték volt. A mezőgazdák számára jó bizonyíték az, hogy például tartozás kötelezettségeit, a hasznbérletekre vonatkozó szerződéseket gyakran és szívesen állapította meg búzában. A mezőgazdák vásárlásaiknál többnyire búzában gondolkodnak és a nép fizetőkötelezettségét általában búzában számolja. A hazai pénzügyintézetek már régen felismerték a búzának, mint a számolás értékének ezt a jelentőségét, és gyakran előfordult, hogy búzakölcsönt adtak, búzaletéket fogadtak el a búzaárlóleveleket adtak ki. A mostani búzakötvény kibocsátása a

legszeresebben kapcsolódik bele ebben az irányzatba, amely alkalmazkodik a mezőgazdák értékelésének módszeréhez. Nagy jelentőségű, hogy most az állam a kibocsátó, mert ez a legnagyobb biztosítékot jelenti a gazdáknak. Erre a biztosítékra szolgál az egész megoldás központi gondolata, vagyis a 40 pengős búzaár, a búzakötvény, amely kibocsátásakor állampapírnak számít. Arról pedig a kormány gondoskodik, hogy a tőzsdei árfolyamot a megfelelő szinten lehessen tartani. Ezzel a befektetéseket minden kedvezőtlen árfolyam változásból következő károsodástól megóvják.

Mint közöltük a 200 millió pengős keret alapon haladó kötvényjegyzésekor elsősorban a mezőgazdaságra gondoltak, de természetesen mások számára is lehetőséget a búzakötvényvásárlásra. Általában olyan kivételesen kedvező kilátásokkal indult ennek a kötvénynek kibocsátása, hogy a tervezett 200 millió keret elhelyezése teljesen biztosítottak látható.

500 hadbavonult családtag részesült ajándéktűzfű kiosztásban

(Nagyvárad.) Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy az Erdélyi Párt várad körzete egyelőrtve a város polgármesterével, a sokgyermekes hadbavonult családok számára ingyen fűt fog kiosztani.

A kiosztás szerdán délelőtt megtörtént és mintegy 500 család részesült megajándékozásban. Egy-egy család 1 mázsa fűt kapott. Az igénylők listáját névsorának összeírását az Erdélyi Párt vezetősége végezte.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Botrány.
BELVÁROSI: A lép virága.
CASINÓ: Örvény.
KORONA: Az első randevú.

Fél év alatt 350 új könyvkiadó cég alakult Budapesten

Mint ahogyan három esztendővel ezelőtt a textilkereskedelemnek volt hatalmas konjunktúrája és a legkülönbözőbb pályákról tödultak az emberek erre a kereskedelmi ágra, idők változtával hasonló tünetek mutatkoztak egy másik szakmában, a könyvkiadónál. Amióta miniszteri rendelet folytán képzéséhez kötött iparok iparjogositványainak kiadását olyan szigorúan megszigorították, hogy tulajdonképpen csak hadiiparok és hadirokkantak juthatnak új ipar engedélyhez, megnövekedett az érdeklődés a képzéshez nem kötött iparok gyakorlása iránt. Ezek között is a legelő helyet foglalja el a könyvkiadás.

Ennek a jognak a megszerzése nem nehéz, mivel csak bejegyzési díjat kell lefizetni és két üzleti levéllel kell igazolni, hogy a megadott telephelyen valóban működik a vállalat. A budapesti törvényezék céghivatalában ez év június óta nem kevesebb, mint 350 könyvkiadó vállalatot jegyeztek be, részben egyedi vállalatok, részben pedig betéti társaság, illetve korlátoltfelelősségű társaság formájában. Az iparjogositványok kiadásának megszorítása miatt egyéb bejegyzések csak eszórányosan akadnak, de most is hetenként 6-7 könyvkiadó vállalatot jegyeznek be. Valamennyi között legérdekesebb annak a kijelölt terménykereskedőnek a headványa, amely ezen a héten érkezett a törvényezékhez. A szóbanforgó kereskedő ugyanis annak a bejegyzését kérte, hogy üzletkörét a terménykereskedésen kívül kiterjeszti könyvek kiadására is.

Karácsonyi ünnep a Gyermekmenhelyben

Nagyvárad, dec. 23. Az Állami Gyermekmenhely szerdán délután rendezte meg karácsonyfa-ünnepélyét. A gondnoki iroda melletti teremben dúsan díszített karácsonyfát állítottak fel, amelyet a gyermekmenhely kis, egyenruhás lakói ültek körül s meghívott közönség gyönyörködött a gyermekek örömeiben. A megható ünnepély a „Mennyből az angyal” hangjaival kezdődött, amelyet a gyermekek és anyák kara énekelt. Majd dr. Nagy József igazgató-főorvos mondott beszédet, vázolta többek között az intézmény jelentőségét. A menhelynek ma 140 lakója van, de a nevelőszülőkhöz kiadott gyermekek száma 1500. Ezeknek túlnyomó része meleg otthonra talált s nevelő szülei olyan bánásmódban részesítik őket, mintha édes gyermekeik lennének. Csak mintegy 200 gyermek helyzetét kifogásolható a nevelőszülőknél, de az állandó ellenőrzés ezek aorsán is igyekeznek javítani.

Az ünnepély további részében a gyermekek verseket szavaltak s az anyákkal együtt karácsonyi énekeket énekelték, végül pedig az anyák nevében Csizmadia Ilona mondott beszédet, kifejezve az anyák háláját az intézet iránt. Azután az ajándékok kiosztására került a sor. Minden gyermek eukorral, süteménnyel, telt jó nagy csomagot kapott s meg lehetett látni a kedves apróságok örömeit.

14 karátos aranyát

megveszem, becserelem, átdolgozom
Órátok, virághoss, sportgyűrű készítesz hozott aranyból a legszebb
kivitelben vállalom. Márkás órák nagy választékban.

Haslinger János Órás-ékszerész, Rákóczi-út 8. sz.

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter válaszolt Medvigy Ferenc felsőházi felszólalására

A távházasságok és a reverzális — A kongrua-törvény korszerű revíziója a felsőházban

A felsőház vitájában Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt a szónokok elhangzott beszédeire. A miniszter felszólalásából közöljük a következő közérdekű részleteket:

Vásárhelyi református püspök az erdélyi felekezeti békéről és a történelmi egyházak szerepéről beszélt. Erre nézve csak annyit mondhat, hogy mind maga, mind pedig a vezetése alatt álló minisztérium, de azt hiszi az egész magyar közvélemény is teljesen tisztában van az erdélyi magyar történelmi egyházak rendkívül áldozatos szerepével, amelyet különösen a román megszállás alatt betöltött. Éppen ezért rögtön a visszatérés után iparkodott a kormányzat olyan anyagi támogatással sietni az egyházak intézményeinek fenntartására, amely majdnem példa nélkül áll. Azt a kérdést, hogy az egyházi és iskolai államegélyt a jövőben globális összegben utalják ki a szóbanlévő egyházaknak, sajnálatára nem tudja teljesíteni, mert ennek egyrészt törvényes akadálya van, másrészt pedig ez ellenkezne az egész magyar iskolafenntartás rendszerével.

Ravasz László beszédére a miniszter többek között ezeket mondotta:

— A vita során Ravasz öccsének felvetette az úgynevezett távházasságokkal kapcsolatban a reverzális kérdését is.

— A kérdés megoldásában mindenestre azt kell döntőnek tekinteni, hogy fennálló törvényeink a vegyes-vallású házasságok számára alanyi jogként biztosítják azt a lehetőséget, hogy gyermekeik vallásra nézve egymással megegyezhessenek. A távházasságról szóló rendelet viszont ennek a megegyezésnek a lehetőségét még nem adta meg. Ennek következtében az a helyzet állt elő, hogy éppen azokat fosztottuk meg egyik rájuk nézve fontos alanyi joguk gyakorlásától, akik a harcra küzdöttek vagy küzdenek hazájukért. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a harcra járt házasságok ebben a tekintetben se kerüljenek hátrányos helyzetbe, mint azok, akik itthon kötötték házasságukat, azaz el kell hárítani az említett alanyi jog gyakorlása elől ezt az akadályt.

Vitéz Biró István, Medvigy Ferenc és Meskó Zoltán szövegtekercs a magyar görögkeleti egyház kérdéséről. Csak annyit közölhetek ezuttal, hogy a magyar görögkatolikusok ügyének rendezését állandóan szorgalmazzuk. Ebben az ügyben a Szentzsék apo-

stoli vizitátort is kiküldött, aki végiglátogatta Erdélyt. Érdemes intézkedés azonban a Szentzsék részéről ezideig nem történt. Ami pedig a görögkeleti egyház kérdését illeti, állandó gondoskodásunk és megfontolásunk tárgya az autokephal magyar görögkeleti egyház megalkotása, de itt is közjogi és kánoni nehézségek vannak, amelyeknek átküzdésén különösen a mai háborús viszonyok között nem olyan egyszerű. Nyáry Béla szövegtekercs, hogy a muraközi római katolikus lakosság még most is a zágrábi érsekség joghatósága alá tartozik.

Folytak erre vonatkozólag is tárgyalások illetékes külképviseletünk és a római Szentzsék között, de a tárgyalások még nem fejeződtek be. Vitéz Boga Alajos szintén az erdélyi felekezeti oktatással és az erdélyi római katolikus egyház helyzetével foglalkozott és konkrét kéréseket is terjesztett elő, amelyek főleg arra irányultak, hogy az erdélyi római katolikus egyházat az idegen impérium alatt ért nagy károsodásukért bizonyos mértékig iparkodjunk segíteni. A konkrét kéréseket megfontoljuk és az illetékes minisztériumokkal letárgyaljuk. Megemlítette, mint a kép-

viselőházi expozéjában, hogy a kongrua-törvény korszerű revízióját rövid időn belül folyamatba kívánja tenni. (Helyeslés.) Ami pedig a gyárak vasárnapi szünetét illeti, amennyiben az egyházi hatóságok ilyen irányú beadvánnyal fordulnak hozzá, készséggel hajlandó az iparügyi miniszterrel a vasárnapi munkaszünet ügyében a tárgyalásokat felvenni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt azoknak, akik a csonka egyetemek ügyeit tették szövé. A marosvásárhelyi második műegyetem kérdését a háború alatt szintén nem valószínűsíthetjük meg. Nem hagyjuk a szakoktatást sem az ipari, sem a mezőgazdasági vonalon. A tanoncoktatásra is igen nagy súlyt helyezünk. A tanoncoktatás kérdésének fontosságával is teljesen tisztában vagyunk és ha esetleg az állami költségvetésben a tanoncoktatás munkálatára felvett összegek nem is nagyok, gondolunk arra is, hogy az egyház gyűjtése végén ez a kérdés szintén komoly megoldás felé halad. Úgy tudom, hogy a katolikus diákinternátusok céljaira megindult vagy gyűjtés programjában éppen elsősorban a tanoncoktatás felállításának megvalósítása szerepel.

Az igazságügyi tárca és a még hátralévő tárcák elfogadása

Az igazságügyi tárca költségvetéséhez Krüger Aladár, Balogh Jenő és Kolombán József szólott hozzá.

Radoosy László igazságügyminiszter a felszólalásokra adott válaszában hangsúlyozta, hogy az utógondozás kérdésével behatóan foglalkozik és készül egy törvénnyel, amelynek súlypontja az átmeneti otthonokon nyugszik.

Legnagyobb tisztelettel és elismeréssel nyilatkozott a bírói kar munkájáról. Kijelentette a továbbiakban, hogy az árdrágítás és közellátási ügyekben kibocsátott rendeletekben foganatosított büntetések egységesítését nehéz megoldani, mert mindig újabb és újabb esetek merülnek fel, amelyek szabályozására külön rendeletet kell kiadni.

Mihelyt eljön az ideje a második ügyvédi és bírói vizsgázató bizottság felállításának, azt Marosvásárhelynek juttatják.

Ezután az igazságügyi és még hátralévő tárcák költségvetését elfogadták, majd folytatták a tanyai közigazgatás rendezését szolgáló törvényjavaslat tárgyalását.

Bálint György felszólalása után vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisz-

ter beszélt és hangoztatta, hogy mindent megtesz a tanyavilág gazdasági és kulturális életének emelése érdekében.

A javaslat elfogadása után a kormány adandó meghatalmazás tovább; meghosszabbításáról szóló javaslatot tárgyalták. Ezzel kapcsolatban Radoosy igazságügyminiszter megállapította, hogy a képviselőház által elfogadott javaslatot a felsőház bizottsága kétirányú módosítást tett. Miután az egyik módosítás inkább politikai természetű, a miniszterelnök szeretett volna személyesen válaszolni, de hivatali elfoglaltsága miatt ő olvassa fel levélbeli válaszát. Eszerint a miniszterelnök megérti, hogy a felsőház a képviselőházzal teljes egyenjogúságot kíván a 42-es bizottság munkájában és fontosnak tartja, hogy a bizottságban a paritás elvé érvényesüljön. Azon lez, hogy a rendkívüli meghatalmazás legközelebbi meghosszabbításánál a javaslatot benyújtsa kellő időben. Most azonban kéri a felsőházat, hogy a rendkívüli időkre tekintettel álljon el a módosítástól. A felsőház a javaslatot mástermészetű kisebb módosításokkal elfogadta. Az ülés ezzel véget ért.

Szolgáltatás gyógyszertárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszertár, Rákóczi-u. 27 (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszertár, Mussollal-tér 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.

MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ÓRANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Erdélyi Gazda 1944. évi Nap'óra

632 oldal. Unnepi kiadás az EMGE száz éves évfordulójára.

Szerkesztette: Demeter Béla
Bolti ára 8 pengő, EMGE tagoknak 5 pengő. — **Kapható:** EMGE vármegyei kirendeltség Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 17. **Megrendelhetők:** Gazdakörök és Erdélyi Gazda kiadóhivatala után. Kolozsvár, Maiális-u. 24.

Letették az esküt a légóltalmi parancsnokok

Nagyvárad, dec. 23. A légóltalmi háztömbparancsnokok, házparancsnokok és házparancsnokhelyettesek ma délután, a tüzoltóaktanya udvarán letették az esküt a polgármester előtt. Ez alkalommal a polgármester beszédet mondott, amelynek főbb gondolatait az alábbiakban közöljük.

— A m. kir. belügyminiszter elrendelte, hogy mindazok részéről, akik a Légó. Liga javaslata alapján a város polgármestere által, mint háztömbparancsnokok, továbbá házparancsnokok és házparancsnokhelyettesek nyertek kinevezést, ezen minőségükben esküt tartoznak tenni, amely esküt ünnepelesen a mai napon le is tették.

— A rendeletnek a célja az, hogy ezen esküvés folytán fokozza a légóparancsnokok és helyettesparancsnokok kötelességtudását, ambícióját, őket lelkiismeretes munkára serkentsse, továbbá hatósági tekintélyt ad részükre azáltal, hogy aki az ő rendelkezéseiknek, amely rendelkezéseket ezen hivatalos kötelességteljesítés közben tettek, nem engedelmeskedik, vagy őket megsérti, úgy felelni tartozik a törvény előtt éppen úgy, mintha egy közhivatalnokot sértett volna meg.

— A légóltalmi két része van: a hatósági légóltalom és a szervezett önvédelem.

— Ez utóbbi függ a polgárságtól és a polgárság köréből kinevezett légóparancsnokoktól.

— A hatóság a maga részéről megtette a szükséges lépéseket. Korszerű és modern tüzoltófelszerelést állított be, korszerűen kiképzett tüzoltólegénységet állított fel, felállította a légó-központot, nagy költség keretében nyilvános övöhelyeket állított fel, légó-kutakat építtetett arra az esetre, ha a vízvezetékben valami baj történik, menhelyeket állított fel, légó-kórházakat rendezett be, szóval mindazon intézkedéseket megtette, amelyek a hatóság részéről szükségesek egy légitámasz kivédéséhez. A többi a szervezett önvédelem kérdése, vagyis a légó-liga által kiképzett háztömbparancsnokok, házparancsnokok és házparancsnokhelyettesek ügyességén, lelkiismeretességén, találatkonyságán és jó magyar érzésén múlik.

— Legyünk tehát felkészülve minden eshetőségre, gondolják át ezen feladatnak jelentőségét, de egyúttal annak fel-emelő voltát is és a most letett eskü a kötelessége folytán lelkiünkben acélosodjanak meg, hogy mint elszánt polgárok mindent megtesznek az itt élő lakosság személye és vagyona megmentésére.

— Én bízom Nagyvárad város polgárságában, amely mindig becsületesen megtette a kötelességét, remélem, hogy nem fogok ezután sem csalódni bennük.

Szakszerűen kezelt, téli eltevésre kitűnő

FAJALMAT

rendelésre házhoz szállítok

Karácsonyfára való Jonathán alma 1 kg. P. 4'60

KORBUCZ BÉLA cukorka- és gyümölcsüzlete

Telefon 18-41

Rákóczi-ut 17. sz.

A kisemberek számára legbiztosabb pénzbefektetés a búzakötvény

December 20-án kezdődött és 1944 január 31-én ér véget a Magyar Királyság 3%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönének — a búzakölesönnek — jegyzése. Azért nevezték el ezt a kölcsönt a magyar föld legjellegzetesebb és leghíresebb terményéről, a búzáról, mert az egyes kötvények névértékét kétféle egységben: pengőben és búzában állapították meg. Ez a körülmény főleg a kisember számára fontos, hiszen leginkább a kis pénzzel rendelkezők szoktak legújabbkorlatlanabbak lenni, hogy miként tudják megtakarított pénzüket jól befektetni.

A most kibocsátásra kerülő búzakölesön összege 200 millió pengő, illetve ötmillió métermáza búza, tehát a búzának 40 pengős mázsánkénti árát vették alapul. A kötvények évente 3%-ot kamatoznak és 25 év leforgása alatt — 1969 február 1-ig — sorsolás útján kerülnek visszafizetésre oly módon azonban, hogy a pengő ellenértékét mindig a búza mindenkori ára alapján számítják ki. Ha tehát a kamatszelvény esedékességkor, vagy a sorsolás alkalmával a búza jegyzése a 40 pengőt meghaladná, a kifizetendő összeg ehhez a magasabb árhoz igazodik. Ezzel szemben lefelé a kötvény birtokosát semmiféle rizikó nem terheli, mert a beváltási összeg a 40 pengő árfolyamánál alacsonyabb akkor sem lehet, ha esetleg a búza ára 40 pengő alá esne. Fontos intézkedés az is, hogy a kötvények névértékén, még pedig a legkülönbözőbb értékekben, tehát 200 pengős (5 q búza), 400 pengős (10 q búza), 1000 pengős (25 q búza) és 4000 pengős (100 q) címletekben kerülnek forgalomba, tehát mindenki kiválaszt-

hatja azt az értéket, amely vagyoni viszonyainak megfelel. Mintán a kötvények bemutatásra szólnak és azokat a budapesti értéktőzsdén jegyezni fogják, mód lesz arra is, hogy szükség esetén eladhassa jegyzett értékét az, aki időközben esetleg megszorul és pénzre lesz szüksége. De alkalmasak lesznek a kötvények arra is, hogy üzleti biztosítékul és hánatpénzüll elfogadtassanak: továbbá, hogy azokban gyámoltak és gondnokoltak pénzt is elhelyezzék.

Védjük meg a vizórákat a befagyástól

A polgármester felhívása

A várható hideg időjárásra való tekintettel felhívom valamennyi érdekelt ingatlan tulajdonos, valamint a város közönségének figyelmét, hogy a vízvezetéknek, továbbá a külön célra megépített vizóraaknában, vagy az ingatlan pincéjében elhelyezett vízmérőóráknak a fagytól való megvédése érdekében az alábbi óvintézkedéseket tegyék meg.

Azokban a pincékben, amelyekben vízvezeték, illetve vízmérőóra van, a szellőztető nyílásokat, ajtókat és ablakokat zárva kell tartani, a netán hiányzó ablakszemeket pedig pótolni kell.

Az aknába szerelt vízmérőórát, továbbá fűtetlen helyiségben elhelyezett vízvezeték csöveket hőszigetelő anyaggal (tisztá ronggyal, szalmával stb.) kell betakarni. Az aknát mindenkor tisztán és vízmentes állapotban, fedelét pedig hőrétegtől és egyéb akadálytól mentesen kell tartani, hogy az időközi leolvasás könnyen elvégezhető legyen.

A házivezetékek, valamint az udvari kút (kútaknába szerelt) víztelenítő

Blóz Zoltán ékszerész, órás
Szent János utca 3. szám

beváltja, hecseréli **Ékszerét** készíti, javítja

Márkás svájci órák
Óratok, virágbrass, karkötő 12 lés és előállítás mőhelyemben

A búzakölesön minden nagyobb pénzintézetnél, szövetkezetnél, postahivatalnál jegyezhető. Ajánlatos a jegyzés mielőbbi elintézése, mert a kincstár fenntartja a jogot arra, hogy túljegyzés esetén a jegyzéseket aránylagosan csökkenthesse.

nosok és a város közönségének figyelmét, hogy a közüzemek igazgatósága 680—1943. szám alatt hozott határozatában kimondotta, hogy a túlfogyasztások után felszámított vízdíjból 1944 január 1-től csak rendkívül indokolt esetekben (vis major) ad kedvezményt, míg belső hálózat elavultságából, fagyás okozta esőtörésből, vagy egyéb hibából előforduló esetekben díj leírását nem engedélyez. Ajánlatos ezért a belső hálózat és szerelvények szakkereső felülvizsgálata és az észlelt hibák azonnali kijavítása.

Nagyvárad, 1943. december 22.

Gyapay László,
h. polgármester.

Érdekes beszámoló a Menyasszonyok Iskolájáról

A Magyar Tudósító jelenti: Érdekes beszámoló jelentést tett közzé a Pécsen létesített Menyasszonyok Iskolájának vezetője. Az iskolát tudvalevően Pécs város polgármestere hívta életre, hogy a házassági köleszők szétosztásánál előnybe jussanak azok a leányok, akik elvégezték ezt a korszerű iskolát.

A pécsi menyasszonyképző iskola tanítási ideje két tanulási félév, az első két szemeszter. Az első félév most ért véget és a kiadott jelentésből kitűnik, hogy arra 39 hallgató iratkozott be, de a félévet csak huszonkétten végezték el. A tanfolyamra jelentkezettek iskolai végzettsége így oszlott meg: hat elemi végzett 24, nyolc elemi végzett 2, négy polgári végzett 8, női ipariskolát végzett 3, tanítóképzőt végzett 1 és leánygimnáziumot végzett 1 hallgató. Foglalkozás megoszlás szerint: varrónő volt 2, gyári munkásnő, 8, kereskedősegéd 7, háztartásbeli 11, tisztviselő 3, kesztyűvarrónő 4, háztartási alkalmazott 1 és orvosnőhallgató volt 1 beiratkozott növendék.

A tanítás ideje hetenként háromszor 3 óra. Ez alatt az idő alatt voltak: egészségügyi előadások, háztartási és élelmiszeri előadások, női hitvitára nevelési és nemzetnevelési előadások, erkölcsi előadások és gyakorlati oktatások. De ezenfelül irodalmi, zene és népdal előadásokban is volt részük a hallgatóknak. A második évfolyam január dereka táján kezdődik, márciusban a hallgatók vizsgát tesznek és akik sikerrel végeztek el a tanfolyamot, bizonyítványt kapnak.

Kinevezések Nagyvárad városánál

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügyminiszter Nagyvárad th. városhoz dr. Ebergényi Gyula másodosztályú aljegyzőt, nagyvárad lakos, elsőosztályú aljegyzővé, dr. Chikán László közigazgatási jegyzőnagykénti lakost, másodosztályú aljegyzővé kinevezte.

Minden hétfőn zárva kell tartani a nyílt árusítási üzleteket

Nem vonatkozik a rendelkezés az élelmiszer-, tüzelőanyag- és élővirágárúsításra berendezett üzletekre

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletét, amely szerint azokat a nyílt árusítási üzleteket, amelyek nem tartoznak kizárólag vagy túlnyomóan élelmiszer, tüzelőanyag, vagy élővirág árusításra berendezett üzletek sorába, valamint az ezekhez tartozó iroda és raktárhelyiségeket november 1-től április 30-ig terjedő időszakban az ország

egész területén hétfőn egész napon át zárva kell tartani. A hétnek többi kőznapiján pedig délelőtt 9 óra előtt kinyitni és délután 4 óra után, szombaton este 7 óra után nyitva tartani nem szabad. Abban a városban és községben, amelyben hétfőn országos, havi vagy heti kirakodóvásárt tartanak, a nyílt árusítási üzleteket hétfő helyett a vásár befejezését követő kőznapon kell egész napon át zárva tartani.

A hétfői zárvatartás kötelezettsége nem terjed ki azokra az üzletekre, amelyekben kizárólag továbbárusítók részére szolgáltatóknak ki árut. Az élelmiszer és tüzelőanyag árusító vagy zárt üzleteket legalább reggel 9 órától az azokra hatályos nyitvatartási idő végéig, a déli zárvatartásra megállapított rendelkezések figyelembevételével, nyitva kell tartani.

Mindezeket az üzleteket, amelyekben bármilyen textilanyagot, ideértve a kész ruhát, divatárut, kesztyűt, kézimunka és rövid árut, kalapot, cipőt, esernyőt, papírt és írószert, vasárut, edényt, háztartási cikket és festéket, üveget és porcellánt, villamossági és villanyfelszerelési cikket árusítanak, az egész napra kötelező zárva tartástól eleve, az üzemnyitás időpontjától az üzletzárás időpontjáig, egyhuzamban nyitva kell tartani. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik az árúházkra, vegyeskereskedésekre és bazárookra.

A jelen rendelkezés december 27-én lép életbe.

Legszébb karácsonyi ajándék

ZONGORA és HARMONIUM

előnyös csere, vétel, eladás javítás hango ás

Jurászik Hangszerkészítőüzeme

Városi zenede hancólója

Nagyvárad Sas palota

Telefon 25-66

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postafutárképzési csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Készítőknek nem adunk vissza

Személyi változások a nagyváradai római katolikus egyházmegyében

A napokban már közöltük a latin szertartású egyházmegye személyi változásait. A jelzett változásokon kívül a legújabb püspöki körlevél még a következő kinevezéseket közli: Somogyi Ferenc bucsai lelkész az esperesfőnök helyettesi címét kapta; dr. Bánás László kanonoki és debreceni prépostszéki kinevezésével megüresedett nagyszalontai plébániai javadalmakat Angelo Rotta budapesti apostoli nuncius dr. Szabó János nagyszalontai lelkésznek adományozta, az Apostoli Szentszéktől nyert különleges felhatalmazás alapján. Helyettes házassági kötelékvédői megbízást kapott dr. Hosszu László, a hittudományi főiskolán az egyházjog tanára. Belteky Ferenc hittanár pedig szentesi aljegyző és szentesi ügyész lett.

SZENT MARGIT TRIDUUM. Az egyházmegyei hatóság intézkedése szerint 1944. január 16., 17., 18. napjain délután valamennyi templomban ajátatosságot kell tartani Szent Margit tiszteletére. Az ajátatosság célja, hogy a hívek megértsék és kövessék Szent Margit példáját, az áldozat szellemében és a mostani nehéz időkben buzgón kerjék királyi szentünk égi közbenjárását hazánk sorsának jobbrafordulásáért. Január 19-én Szent Margit ünnepén reggel ünnepi szentmise és délután pedig ünnepi Te Deum lesz.

SCHRIFBERT BÉLA APOSTOLI HELYNÖK EÖSZE ANDRÁS KIÁLLTÁSÁN. Nagyvárad, dec. 23. Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök csütörtök délelőtt megtekintette Eöze András szobrászművésznél az Újszágó Otthon könyvtártermében rendezett kiállítását. Tetszéssel nyilatkozott a nagy tehetségű művész alkotásairól és egy értékes művet megvásárolt.

Meghosszabbították a német- finn kereskedelmi szerződést. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A német és finn kormány kiküldött bizottságai kedden megkötötték a megállapodást a német- finn kereskedelmi szerződés 1944. évre szóló meghosszabbításáról. Egyidejűleg megegyeztek az 1944. évi első hónapjaira a német- finn árucseré forgalom ideiglenes szabályozásáról.

GÖBBELS MINISZTER KÖSZÖNETE A LÉCOLTALMI SZERVEKNEK. Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels birodalmi miniszter a berlini pártvezetők, a hatóságok és a légtalmon vezetőinek köszönetet mondott a Berlinért sulyos légitámadások elhárításában résztvevő szervek és személyek kiváló magatartásáért és tolmácsolta a Führer elismerését is. Kijelentette, hogy a jövőben is számítani kell a Berlin elleni újabb légitámadásokra, de eljön a nap, amikor a küszöbönálló megtorlás véget vet a légi kalózok garázdálkodásának. A német népet nem lehet légitámadásokkal leigázni.

Nyolc embert végeztek ki a milánói fasiszta párttitkár meggyilkolása miatt Chiassoból jelentik: (B. T.) A milánói tartomány fasiszta párttitkárának meggyilkolása miatt nyolc embert halálra ítélték és kivégeztek.

Kállay miniszterelnök jegyezte az első vagon búzára szóló kötvényt. A MOT jelenti: Az első egy vagon búzára szóló kötvény értéke az első sorszámmal ellátott ez az mázsa búzát jelképező címlefnék. Pénzügyi körökben a miniszterelnök elhatározásában nemcsak a felelős államférfi gesztusát, hanem a közismerten jó gazda előrelátásának példaadó bizonyítékát is látják.

Ha egyedül van, vagy vendéget vár, Asztalára mindig Vendégsör jár. Dréher-Haggenmacher gyártmány.

HALÁLRAÍTELTEK EGY BETÖRŐ CIGÁNYT. Marosvásárhelyről jelentik (MTI): A törvényszék rögtönítélő tanácsa szerdán kötéltálati halálra ítélte Lakatos Károly 26 éves ungvári cigányzenészt, Lakatos a huzeti fogházól szökött meg és egyideig Kolozsváron bujkált, majd Marosvásárhelyre ment és az elcsöptetés ideje alatt három betörést követett el.

350 ezer embert kitelepítenek Isztanbulból. Ankarából jelentik: (B. T.) A hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Isztanbulból eredeti illetőségi helyére kitelepítenek vissza 350.000 olyan lakost, aki más török helységben született.

ADOMÁNYOK GYERMEKEK A GYERMEKEKÉRT AKCIÓRA. La Roche Faipari Rt. 50 p. Hangya kirendeltség 20 p. Fából Lipót bankigazgató és Fonciere Általános Biztosító Intézet 10-10 pengő. A rendezőség ezután is köszönetet mond a nemesszívú adományozóknak.

Székrekedésnél és az ezzel járó fejfájásnál, szédülésnél, fülzúgásnál, álmatlanságnál, levertségnél és lehangoltságánál forduljunk haladéktalanul a részbevált, tisztán természetes „**Ferenc József**” kóserüvizhez, amely már kis mennyiségekben bevéve is gyorsan biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát!

Amerikai tiltakozás Madridban két fallangista eljárása miatt. Washingtonból jelentik: (B. T.) A külügyminiszterium közli, hogy két spanyol fallangista behatolt az Egyesült Államok valenciai konzulátusának helyiségébe, fényképeket téptek össze és a tisztviselőket zaklatta. A madridi amerikai nagykövetet emiatt a spanyol kormánytól lépéseket tett. A fallangistákat a rendőrség letartoztatta.

Karácsonyra ajándékot keres? Vendégsörrel sok örömet szerző Dréher-Haggenmacher gyártmány.

LEMONDOTT AZ IRAKI MINISZTERELNÖK. Lisszabonból jelentik MTI. Teheránból jelentik, hogy Nuri el Said iraki miniszterelnök benyújtotta lemondását. Ugy tudják, hogy új kormányalakítást, amelyben helyet találnak az előző kormány néhány tagjai is.

CASINO mozgó karácsonyi műsora
 Latabár, Bilicsi, Kiss Manyi és Vaszari vígjátéka

Pénz áll a házhoz

Egész nap közlekedhetnek a gépkocsik 24, 25 és 31.iken. A MTI jelenti: A közönség köréből mind többen teszik szövé a közeledő ünnepek alkalmából a gépkocsiforgalom szabadlá-tételének kérdést. Illetékes körök felhívják a figyelmet arra, hogy az érvényben levő rendeletek értelmében, december 24-én és 25-én és január 1-én a személygépkocsi forgalmat nem korlátozzák, tehát a „H” betűs kocsik is egész nap közlekedhetnek. Szabadon használhatók bér gépkocsik is, melyek az egy órási idő alatt, egyszeri, legfeljebb 15 perces várakoztatással igénybe vehetők.

KARACSONYI SZAMUNÉ az ötödik háborús karácsony jegyében készült. Agyunkat, lelkünket megüli a horzalmos tragédia, amely korunkon átzúg, nem kivélve senkit és semmit. A béke ünnepe nem teljes ezért és elsősorban azokra gondolunk szeretettel, akik a hősi helytállás kemény óráit élék azokban a percekben, amikor idehaza kigyulnak a karácsonyi fények. Sok értékes cikket, színes riportot, olvasnivalót közlünk karácsonyi számunkban, amely kormányrendelet értelmében 14 oldalon jelenik meg pénteken a koradélutáni órákban.

A NAGYVÁRADI RENDŐRKAPITÁNYSÁG FELHÍVÁSA. A nagyvárad rendőrkapitányság az alábbiakat közölte a sajtóval: Felhívom a közönség figyelmét a m. ktr. belügyminiszter 140.513-1943. számú rendeletére, mely szerint a nyilvános étkező és szórakozó helyiségek szilveszteri zárórája éjjeli 1 óra. Ugyanaddig az időpontig engedélyezem külön eziránt benyújtott kérelem alapján a színi, mozgófénykép és egyéb előadások tartását.

Eltemették Szófiában az angolszász légitámadás áldozatait. Szófiából jelentik: (MTI) Krisztoy belügyminiszter kijelentette, hogy az ország meg akarja tartani nemzeti területét és védekezni fog, ha megtámadják.

Szófiából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Szerdán temették el a főváros ellen intézett legutóbbi angolszász légitámadás halálos áldozatait. A szertartáson megjelent a kormány több tagja és több más hivatalos személyiség. István metropolita mondott gyászbeszédet, majd a belügyminiszter beszélt.

A karácsonyi szünet alatt vidéki tanítók látogatnak Budapestre A Községi Tanítók Országos Egyesülete szervezte meg évekenkel ezelt az „Ismerd meg Budapestet!” akciót azzal a céllal, hogy a vidéki tanítókat olcsó társasutazás keretében valóban megismertesse Budapest minden nevezettségével, szépségével, látnivalóival. Azóta ez az akció egyre terjedélyesedik és nemcsak a nagyvakációt, hanem a tanév folyamán húsvéti és karácsonyi szünidőket is felhasználják ilyen társasutazásokra és nagyobb csoport vidéki tanító érkezik Budapestre, ahol egy hétig fognak tartózkodni. A főváros a diákszállókat bocsátja a tanítók rendelkezésére. (Magy. Tud.)

Nagy sikerrel mutatták be Budapesten az első baromfiifilmet

A napokban mutatták be díszelőadás keretében a Baromfitenyésztők Szövetségének „Szól a kakas” című filmjét. A bemutatón jelen voltak: báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, dr. Bárányos Károly földművelésügyi államtitkár, dr. Hankiss János kultuszálamtitkár, dr. Wünccher Frigyes, a Hangya elnök-vezérigazgatója, továbbá a társadalmi és gazdasági élet kiválóságai. Az előadás előtt Bárányos Rezső ügyvezető igazgató ismertette a film célját, rámutatva a baromfitenyésztés fontosságára. Kiemelte, hogy a búza után mindjárt a baromfi következik külkereskedelmi mérlegünkben. A baromfitenyésztés kimondottan a kismerek, főleg kiscigák termelési ágá, s a film célja megtanítani ezt a társadalmi réteget az okeszerű és jövedelmezőbb baromfitenyésztésre. A filmet a szövetség 5 keskenyvetítógépön mutatja be díjmentesen a falvak és a tányavilág termelői előtt.

A filmet a bemutató előkelő közönsége és a sajtó nagy tetszéssel fogadta és megálapította, hogy céljátak kiválóan megfelel. Első kockájától az utolsó fordulatig meséjével fogva tartja a nézőt, az oktató részek figyelmen kívül maradnak bele a mese keretében, úgy hogy a film szinte észrevétlenül szórakoztatva oktat.

A felszabadult tanoncok tömegesen hagyják el pályájukat

Az Iparostanonciskolai Tanítók Egyesületének hivatalos lapja figyelemreméltó cikket közöl arról, hogy a felszabadult tanoncok tömegesen hagyják el ipari pályájukat. A felszabadult inasok segédlevéllel a zsebükben nem folytatják mesterségüket, hanem elmennek vilámközönszűnek, postásnak, közszolgálati altisztnek vagy más közszolgálatba, ahol nyugdíj vár rájuk. Mások viszont a jelenleg nagyobb bérfizető gyárakba szegődnek el kisegítőmunkásnak, napszámosnak.

Kétségtelen, hogy ez a háborúközti helyzet csak átmeneti. Azonban ez idő alatt is sokat veszít az ipar és sokat veszítenek ezek az ifjak, akik a pillanatnyi jobb kereseti lehetőségek miatt tanult pályájukat otthagyták és elmulasztják szakképzésük továbbfejlesztését. A tanonciskolának, a munkaadónak és a hatóságnak kellene itt közbe lépnie — mondja a cikk. — Az iskolának a tanulóba kell oltania a hivatás szeretetét, a becsületes munkateljesítés örömet, a munkaadó iparkodjék inasában foglalkozása iránt munkakedvet kelteni, őt az iparos névre büszkvévé nevelni és vele bajtársasági érintkezni. A hatóságnak pedig folytatnia kell az iparostársadalom tisztességes megélhetésére irányuló törekvésének eddigi támogatását. Szabályozza rendeletileg a tanuló iparostanonciskolai bizonyítványának értékét és fejlessze tovább a munkásság öregégi ellátását, hogy a jól megérdemelt pihenés anyagilag is biztosítva legyen részükre. (M. T.)

December 29-én kezdik meg a kenyérpótljegyek kiosztását

Nagyvárad thj. város polgármestere 6970—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Az 1944. év január 1. napjától esedékes, nehéz testi munkásoknak járó 35 dekás kenyérpótljegyet a Közlelémezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. alatt) folyó hó 29. napján kezd meg kiosztani a folyó év december havi fejlapok ellenében. Ugyanínt az 1944. évi január, február, március hónapokra esedékes 15 dekás, testi munkásoknak járó kenyérpótljegyet is fejlapok ellenében. Munkaadói igazolást hozni nem kell. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok a fejlapokat kétpéldányú névjegyzék kíséretében kötelesek beszolgáltatni a Közlelémezési Hivatalban.

Nagyvárad, 1943. december 23.

Dr Gyapay s. k. h. polgármester.

Ipartestületi hírek

A vas- és fémpari szakosztály bádogos csoportja felhívja tagjai figyelmét arra, hogy akik horganylemez kiutalásukat december 1-ig leadták Várakozó és Hant vaskereskedőhöz, azok anyagjukat 8 napon belül okvetlenül vegyék át, mert a terminuson túl azt meg nem kaphatják. Valamint a szakosztályi irodában decemberi vas, drót és szeg jegyeiket is átvehetik. Továbbá kérjük tagjainkat, hogy karbid és benzín igényléseiket folyó hó 24-ig szintén tegyék meg, mert a későbbi jelentkezőket nem vehetjük figyelembe. Oxigén számlákat kérjük elhozni. *Elnökség.*

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a nagyváradai munkanélküliek

(Nagyvárad.) A nagyváradai m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. Telefon: 25—76) 1943. évi december hó 22-én kelt kimutatása szerint, az elmúlt héten elhelyezett 40 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
1 asztalos, 5 bádogos, 6 sütő, 1 kocsis, 3 állandó háztartási alkalmazott, 1 mindenes főzőnő, 2 szakácsnő, 10 bejárónő.

Foglalkozást keresnek:
12 ipari szakmunkás, 15 gyári, be-tanított és egyéb segédmunkás, 7 kereskedősegéd, 3 tisztviselő, 2 tisztviselőnő, 1 ápolónő, 5 bejáró takarítónő, 9 állandó háztartási alkalmazott, 3 szakácsnő, 2 szolgáló, 1 kocsis, 2 gyermeklány.

Elhelyezést kereső tanoncok:
1 lakatos.

Alkalmazást kereső szakmunkások:
Asztalos 1, bádogos 1, borbély 1, közműves 1, molnár 1, vassztergályos 1, villanszerelő 1, gépész 3, kályhás 1, kárpitos 1.
A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a Magyar Lapok at.

SPORT

Károlyi, a DiMÁVAG kapusa védi a NAC kapuját a karácsonyi tornán

Tegnap számunkban már közöltük, hogy a NAC labdarugó szakosztálya — a Karácsonyi Serleg mérkőzések idejére — a csapat megerősítését határozta el. Különösképpen a kapus személye körül voltak erős aggályok, mert hiszen tudvalévő, hogy Vécsei még a DiMÁVAG ellen megsérült, Tóth, az utánpótlás kapusa pedig Nagybánán kapott súlyos sebeket. Tegnap még nem volt semmi bizonyosság, hogy ki jöhet számításba a zöld-fehérek kapujának védésére, ma azonban már a kölcsönkapus személyében is döntött a vezetőség. Károlyit, a DiMÁVAG tehetséges kapusát szemelték ki erre a fontos szerepre s telefonon már meg is állapodtak a diósgyőri együttes vezetésével.

Krüger Károly sportigazgatóval beszélgettünk a kölcsönjátékosok ügyében, aki az egész ügyet lebonyolította. Megkérdeztük, hogy miért éppen Károlyit választották?

— Ennek három főoka van. — mondotta Krüger Károly. — Egyik, hogy Károlyi igen tehetséges kapus, hisz éppen a DiMÁVAG itteni szereplése alkalmával mutatta meg, hogy mire képes. A másik ok érzelmi alapon vezethető vissza. A NAC a DiMÁVAG-al mindig a legbarátság-

osabb viszonyban élt a múlt évben talán a diósgyőri csapat szurkolt legjobban a NAC bajnoksága mellett. Hiszen még társas lapokban is gratuláltak egy-egy győzelmünkhöz, így teljesen bizalommal vagyunk az onnan kölcsön kapott játékos iránt. Harmadik ok pedig, hogy Vécsei a DiMÁVAG elleni csatában vált harc-képtelenné, így a betyárbecsület is azt diktálja, hogy most onnan siessenek a segítségünkre.

Ismét felvesszük a sportérintkezést Szlovákiával

A Budapesti Értesítő jelenti: A Szlovák Központi Sporttanács kiküldöttei Budapesten vitéz Tarczyay Feliczidesz Román miniszteri osztályfőnökkel, valamint az Országos Sportközponttal eredményes tárgyalásokat folytattak a szlovák-magyar sportérintkezés megindítása ügyében. Az értekezlet eredményeként 1944 első felében asztali teniszben, atletikában, jégkorongban, kajakban, kosárlabdában, labdarugásban, sízésben, teniszben, uszásban és vízásban magyar-szlovák sporttalálkozók lesznek.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Badacsonyi kéknyelű” csütörtökön este

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor az idény legmulatságosabb operet-ujjdonsága, a *Badacsonyi kéknyelű* kerül színre béreltszűnetben. Szabó Ernő rendezésében. Főszereplők: Göndör Klári, Lányi Emmi, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Ross József, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert, Halasi Gyula és Barsi Béla. Csupa humor és kacagás. Hangulatos muzsika. Pompás díszletek.

Gyermekek-előadás pénteken délután 3 órakor, *filléres helyárrakkal*. Színre kerül *Lacika karácsonya* vídám karácsonyi gyermek mesejáték. Főszereplők: Horváth Jenő, Lányi Emmi, Kemény Gizzi, Barsi Béla és Halasi Gyula. Jegyeiről ajánlatos előre gondoskodni.

Pénteken este nincs előadás!
Karácsony mindkét innepén 3—3 előadás lesz a színházban. Karácsony első innepén délelőtt 11 órakor: *Fekete Péter* „olesó helyárrakkal”, délután egynegyed 4 órakor és este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* c. operet-ujjdonság rendezés helyárrakkal.

Karácsony másodnapján délelőtt 11 órakor: *A két kapitány* „olesó helyárrakkal”, délután egynegyed 4 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* című operet-ujjdonság rendezés helyárrakkal és este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter* rendezés helyárrakkal. Jegyek az összes előadásokra már válthatók.

Népművelési előadás keretében hétfőn este háromnegyed 7 órakor Bókay János nagyszerű színműve:

Az utód kerül színre filléres helyárrakkal. Biztosítsa jegyét idejében. *Karácsonyi ajándéknak vegyünk színház-jegyet!*

HETI MŰSOR:

Csütörtök este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű*.
Pénteken délután 3 órakor: *Lacika karácsonya*.
Pénteken este nincs előadás!
Szombat délelőtt 11 órakor: *Fekete Péter*.
Szombat délután egynegyed 4 órakor: *Badacsonyi kéknyelű*.
Szombat este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű*.
Vasárnap délelőtt 11 órakor *A két kapitány*.
Vasárnap délután egynegyed 4 órakor: *Badacsonyi kéknyelű*.
Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

RÁDIÓ

PÉNTEK, DECEMBER 24.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 Sovinsky László szalonzene-kara.
11.15 Énekkari művek.
11.40 Barabás Zoltán dr. felolvasása.
12.10 Rendőrzene-kar.
13.30 Salacz Tibor beszámolója.
Majd báró Apor Gizella, a Vöröskeresztes Apolonők országos főnökszervezője köszönti a Vöröskeresztes testvéreket.
Utána: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bairtársi szolgálata.

- 14.00 Művészlemez.
- 15.40 Karácsonyi csillag. Énekes karácsonyi játékok.
- 16.10 Karácsonyi mese. Elmondja Szörényi Eva. Közben hanglemez.
- 17.00 Közvetítés a Középponti Katolikus Kör fehértérmeiből.
- 18.00 Krisztus Jézus született örvendezzünk.
- 19.00 Puer natus est.
- 19.30 Karácsonyi gyújtáskor.
- 19.45 Bekésesség a földön a jóakarató embereknek. Dr. Czapik Gyula egri esek elmékedése.
- 20.15 Szentmise a köteleesség örhélyen. Akik a születés éjszakáján is dolgoznak.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
Jóhangú 3 + 1 rádió olcsón eladó. Pece-u. 16. 192

Gyönyörű lenvászon műlő, finom hatszemélyes étkező ajouros lenda, maszt garnitúra, szép nagy tálcá, kézzel kötött tiszta gyapjú fekete nagy vállkendő eladó. Szacsavay-utca 12, ajtó 11. szám. 280

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 265

Eladó falra akasztható dobkályha. Balassa-tér 3. ajtó 3. 281

Kombinált szoba, konyha, rekamé eladó. Verő asztaloe, Kapucinus-u. 11. 725

Extra tisztai zubbony eladó. Török Ignác-u. 5. Megtekinthető délután 1—3-ig. 290

Zongora, márkás, rövid keresztűres eladó. Andrássy-út 36. Délelőtt 9—11-ig.
Cipőgyári kézi stancógép jó állapotban eladó. Nádasdy Ferenc-utca 2. 287

Külféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerész-nél, Kocsuth-u. 5. 64

Sajáttermésű boraimnak kimerését megkezdtem. Lustyák Imre, Pál-utca 2—a. 282

Fajalma olcsón beszerzhető Szacsavay-utca 17. pincében. Teleki-u. 2. 246

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalomra ceokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhető. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Katolikus Lexikon teljesen új állapotban kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 277

Keresztény tisztviselőnő, több évi itodai gyakorlattal állást keres január elsejére. Cimeket a kiadóba kér. 159

Állást nyert

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Német nevelőnőt keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 288

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadóvezető felel:
Dr. Paál Árpád **Dr. Virán Jeromes**
főzetk. vezető • Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8. szám